

Sygn. akt VII U 1543/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy w Gdańsku

VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Zabrocka

Protokolant: st. sekr. sądowy Alina Bastuba

po rozpoznaniu w dniu 5 marca 2014 r. w Gdańsku

sprawy E. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o prawo do renty socjalnej

na skutek odwołania E. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

z dnia 5 kwietnia 2013 r. nr (...)

oddala odwołanie.

/ na oryginale właściwy podpis/

Sygn. akt VIII U 1543/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 05 kwietnia 2013 r. na podstawie przepisów ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz.U. Nr 135, poz. 1268) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił E. W. prawa do renty socjalnej, albowiem orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 28 marca 2013 r. nie została ona uznana za całkowicie niezdolną do pracy.

Decyzję zaskarżyła ubezpieczona nie zgadzając się z argumentami zawartymi w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji i wnosząc o przyznanie jej renty socjalnej. Zaskarżonej decyzji wnioskodawczyni zarzuciła :

1. błędną interpretację art. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1988 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Świadczeń Społecznych, dalej: ustawa;
2. błędną interpretację przepisu art. 12 ust. 1 ustawy
3. niezastosowanie przepisu art. 14 ust. 1 ustawy
4. błędną analizę dokumentacji medycznej przedłożonej przez zainteresowaną
5. błędną analizę stanu zdrowia strony

W uzasadnieniu strona podniosła, iż od dzieciństwa posiada umiarkowany stopień niepełnosprawności, choruje na padaczkę kryptogenną lekoopochodną. Wnioskodawczyni cierpi także na depresję.

Pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił co następuje:

E. W., urodzona w dniu (...), w dniu 26 czerwca 2007 roku uzyskała tytuł zawodowy licencjat na kierunku (...) w Wyższej Szkole (...) w G., zaś w dniu 19 czerwca 2009 roku uzyskała tytuł zawodowy magistra na kierunku (...) w Wyższej Szkole (...) w G..

Orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w G. z dnia 18 maja 2011 roku uznano, iż jest ona od dzieciństwa umiarkowanie niepełnosprawna na okres do 31 maja 2013 roku, pozostając zdolna do pracy w warunkach pracy chronionej.

Następnie, orzeczeniem z dnia 21 sierpnia 2013 roku Miejski Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności uznał, iż E. W. jest od dzieciństwa niepełnosprawna w stopniu znacznym do 30 maja 2018 roku, jednocześnie orzekając, iż ustalony stopień niepełnosprawności datuje się od 01 czerwca 2013 roku. Zdaniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności ubezpieczona może wykonywać pracę w warunkach pracy chronionej.

(okoliczności niesporne, vide: akta ubezpieczeniowe : dyplom ukończenia studiów – k. 19, zaświadczenie z PUP – k. 20, akta sprawy: orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 18 maja 2011 r. – k. 9, orzeczenie o stopniu niepełnosprawności z dnia 21 sierpnia 2013 r. – k. 34)

W dniu 22 stycznia 2013 roku E. W. złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych wnioski o ustalenie prawa do renty socjalnej z tytułu niezdolności do pracy.

Nie była to pierwsza próba uzyskania przedmiotowego świadczenia. Mocą decyzji z dnia 24 lutego 2011 roku, 09 listopada 2012 roku pozwany także odmówił wnioskodawczyni przyznania postulowanego świadczenia z uwagi na niespełnienie przewidzianych prawem wymogów.

Kolejną decyzją z dnia 28 lutego 2013 roku pozwany odmówił skarżącej prawa do renty socjalnej powołując się na fakt, iż Lekarz orzecznik pozwanego orzeczeniem z dnia 13 lutego 2013 roku rozpoznając u skarżącej padaczkę kryptogenną lekooporną oraz napady częściowe złożone i uogólnione stwierdził, iż wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Sprzeciw od powyższego orzeczenia wniosła ubezpieczona. W związku z powyższym stan zdrowia wnioskodawczyni oceniany był przez Komisję Lekarską pozwanego, która orzeczeniem z dnia 28 marca 2013 roku dokonując tożsamego rozpoznania co lekarz orzecznik również uznała, iż wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy.

Na podstawie powyższego orzeczenia, decyzją z dnia 05 kwietnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił E. W. prawa do renty socjalnej ponadto uchylił decyzję pozwanego z dnia 28 lutego 2013 roku.

(okoliczności niesporne, vide: akta rentowe: orzeczenia – Lekarza Orzecznika- k. 68 dokumentacji medycznej, sprzeciw k. 113 dokumentacji medycznej, orzeczenie Komisji Lekarskiej- k. 114 dokumentacji medycznej, decyzja z dnia 05 kwietnia 2013 – k. 63)

Celem ustalenia, czy stan zdrowia strony czyni ją całkowicie niezdolną do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub do momentu jej ukończenia tj. do dnia 20 czerwca 2009 roku, przy czym przy ocenie stopnia i trwałości niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności o pracy należy ustalić: stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwości wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego biorąc pod uwagę poziom wykształcenia, wiek

i predyspozycje psychiczne, datę powstania ustalonego stopnia niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywany okres niezdolności do pracy- przy czym przy wydawaniu opinii biegły powinien uwzględnić zgromadzoną w sprawie dokumentację medyczną, dane wynikające z przesłuchania ubezpieczonej oraz świadków na rozprawie w dniu 18 października 2013 r. – konieczne były wiadomości specjalne- zatem Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego neurologa.

postanowienie Sądu z dnia 18 października 2013 r. – k. 40

Po przeprowadzeniu badań i zapoznaniu się z dokumentacją lekarską oraz odebraniu wywiadu medycznego, biegli sądowi rozpoznali u ubezpieczonego:

1. padaczka odruchowa lekooporna
2. napady częściowe złożone

W uzasadnieniu opinii biegły sądowy neurolog wskazał, iż naruszenie sprawności organizmu badanej z powodu padaczki istnieje od dzieciństwa. W jego ocenie wnioskodawczyni nie jest całkowicie niezdolna do pracy z przyczyn neurologicznych. Zdaniem biegłego neurologa wnioskodawczyni choruje już od wczesnego dzieciństwa, jak podała- od 9 roku życia była leczona z powodu rozpoznania padaczki skrytopochodnej. W przeprowadzonym w 2002 roku w Klinice (...) badaniem rozpoznano u niej padaczkę i nie wykryto przy tym ogniskowego uszkodzenia ośrodkowego układu nerwowego. Jak podał biegły morfologia napadów uległa zmianie od czasu rozpoczęcia leczenia. Wyjaśnił, iż początkowo były to napady toniczno- kloniczne występujące w porze budzenia się. Obecnie, na co wskazuje wpis z karty ambulatoryjnej, wnioskodawczyni wie kiedy nastąpi napad, odczuwa wtedy duszność i nudność oraz szybkie bicie serca. „Ma zaburzona świadomość, przytomności nie traci. Ma drżenie ciała i leca jej łzy”. Biegły wskazał również, iż wystąpienie napadu prowokuje dźwięk np. bicie dzwonów, sygnał karetki. W jego ocenie z wywiadu lekarskiego oraz z dokumentacji wynika, że częstotliwość napadów zmienia siłę. Wskazał przy tym, iż w karcie Poradni Padaczkowej odnotowano średnio dwa napady w ciągu miesiąca w 2010 roku. W 2011 roku i w 2012 roku w dokumentacji ambulatoryjnej są informacje o zwiększeniu częstotliwości napadów do jednego napadu w tygodniu. Biegły zwrócił uwagę na faktm iż napady występowały nieregularnie. W dalszej części opinii podniósł, że w dni u 04 lipca 2011 roku wnioskodawczyni otrzymała pomoc SOR z powodu trzykrotnego powtórzenia się napadów w ciągu jednego dnia. Następnie tj. o d 20 sierpnia 2012 roku do 24 sierpnia 2012 roku ubezpieczona była przyjęta na Oddział Neurologii z powodu zwiększenia częstości napadów do kilku w ciągu dnia, a w czasie leczenia szpitalnego napady nie pojawiły się. Biegły podniósł również, iż w 2013 roku w czasie wizyty w Poradni Padaczkowej w kwietniu, czerwcu, lipcu i wrześniu neurolog potwierdził wstępowanie od 2 do 4 napadów w miesiącu jak również poprawę stanu neurologicznego w porównaniu z 2012 roku. Jak wyjaśnił biegły neurolog leczenie przeciwpadaczkowe polegające na podawaniu trzech leków przeciwpadaczkowych / oritriop, lamitrin, levetricetam/ zostało zmodyfikowano we wrześniu 2013 roku z powodu zmian ropnych na skórze twarzy / broda, nos/ - odstawiono levetricetam. Biegły nadmienił także, że z wywiadu wiadomo, iż ostatni napad skarżącej miał miejsce przed 2 dniami. Wskazał przy tym, że badaniem neurologicznym nie stwierdził u ubezpieczonej objawów ogniskowych, a obrazowanie radiologiczne głowy nie wykazało uszkodzenia mózgowia. W badaniu EEG mózgu z dnia 1995 roku i w badaniach powtarzalnych corocznie do 2012 roku stwierdzono u skarżącej nieznaczne nasilone zmiany czynności podstawowej, bez czynności napadowej. W swojej opinii biegły wskazał, iż skarżąca ma orzeczenie o stopniu niepełnosprawności w stopniu znacznym z powodu padaczki w okresie od czerwca 2013 roku do maja 2018 roku. W ocenie biegłego padaczka odruchowa, prowokowana bodźcami słuchowymi, z napadami częściowymi złożonymi, bez utraty przytomności, o znacznej częstotliwości napadów nie powoduje całkowitej niezdolności do pracy. Biegły zwrócił uwagę na fakt, iż badaniem neurologicznym i badaniami dodatkowymi nie wykryto ograniczonego ogniskowego uszkodzenia mózgowia. W związku z powyższym biegły doszedł do przekonania, iż wykonywanie pracy zarobkowej przez osobę z wyższym wykształceniem jest możliwe w warunkach pracy chronionej, w ograniczonym czasie pracy.

dowód: akta sprawy: opinia biegłego sądowego neurologa- k. 46-48

W piśmie procesowym z dnia 09 stycznia 2014 roku ubezpieczona wniosła zastrzeżenia do opinii biegłego neurologa. Wskazała w niej szereg błędów, nieścisłości, nieprawidłowych sformułowań, którymi w ocenie skarżącej nieprawidłowo posłużył się biegły. Ponadto skarżąca zarzuciła biegłemu, iż nie specjalizuje się on w schorzeniach neurologicznych, w szczególności w epilepsji. Skarżącą podniosła także, iż sporządzając opinię biegła nie wzięła pod uwagę posiadanych przez skarżącą orzeczeń o stopniu niepełnosprawności .

dowód: akta sprawy: zastrzeżenia do opinii biegłego – k. 61-64

W opinii uzupełniającej biegły sadowy neurolog wyjaśnił, że w piśmie procesowym skarżąca odnosi się do niektórych sformułowań oraz użytych przez biegłego określeń, które koryguje . Powyższa korekcja w ocenie biegłego nie ma jednak wpływu na wyniki badania sądowo – lekarskiego i na sporządzoną przez biegłego opinie. Biegły poniósł także, że wnioskodawczyni leczona jest w Poradni neurologicznej przez specjalistę neurologa epileptologa z rozpoznaniem „ padaczka odruchowa lekooporna”. Wobec powyższego biegły wyjaśnił, iż określenie „ padaczka kryptogenna” cytowane przez skarżącą zastąpił w uzasadnieniu opinii polskojęzycznym synonimem „ padaczka skrytopochodna”. Ponadto biegły nadmienił, iż jest specjalistą drugiego stopnia w zakresie neurologii i rehabilitacji medycznej, a tytuł doktora uzyskał na podstawie badań nad układem nerwowym. Wyjaśnił również, iż zawodowo zajmuje się organicznymi schorzeniami układu nerwowego, także padaczką. Wskazał, iż nie posiada specjalizacji z medycyny pracy i na drzwiach gabinetu w którym pracuje nie ma takiej informacji dotyczącej jego osoby. Podniósł ponadto, iż w trakcie badania sądowo – lekarskiego nie sugerował ubezpieczonej, iż nie specjalizuje się w zakresie dolegliwości zgłaszanych przez wnioskodawczynię. Wyjaśnił również, że sporządzona przez niego opinia została dokonana na podstawie szczegółowo przeprowadzonego badania podmiotowego i przedmiotowego oraz po zapoznaniu się z dokumentacją lekarską. Wobec powyższego biegły w całości podtrzymał swą wcześniejszą opinię.

Sąd zważył co następuje :

Odwołanie E. W. jest niezasadne i jako takie nie zasługuje na uwzględnienie.

W świetle przeprowadzonych dowodów, Sąd uznał, iż brak podstaw do stwierdzenia, że ubezpieczona jest całkowicie niezdolna do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu powstałego w okresie dzieciństwa lub nauki. Ustalenia powyższego Sąd dokonał przede wszystkim na podstawie opinii biegłego sądowego neurologa. W ocenie Sądu opinia ta, wraz z opinią uzupełniającą, może stanowić podstawę dokonania ustaleń faktycznych w sprawie, bowiem została wydana przez biegłego o specjalności adekwatnej do schorzenia wskazanego przez ubezpieczoną, będącego jednocześnie uznanym i cenionym specjalistą w reprezentowanej przez siebie dyscyplinie medycznej o dużym doświadczeniu zawodowym, także klinicyzycznym i długoletniej praktyce w charakterze biegłego sądowego. Nadto opinia ta została wydana po wnikliwym wszechstronnym badaniu, rozważeniu dokumentacji medycznej z przebiegu dotychczasowego leczenia i odebraniu wywiadu medycznego. Sporządzając opinię biegły uwzględnił ponadto zeznania ubezpieczonej jak również zeznania świadków – rodziców wnioskodawczyni B. i Z. W. złożone na rozprawie w dniu 18 października 2013 roku. Opinia została sporządzona w sposób rzeczowy i kompetentny, zawiera jasne, logiczne i przekonujące wnioski i twierdzenia, a nadto została uzasadniona w sposób wyczerpujący i zgodny z wiedzą medyczną posiadaną przez biegłych.

Strona powodowa podnosiła zastrzeżenia do opinii biegłego, prowadzące się do zarzutu, że użyte przez biegłego sformułowania są nieprawidłowe oraz, że powołany w sprawie biegły nie posiada niezbędnych kompetencji , wiedzy medycznej, by oceniać stan zdrowia badanej.

Biegły w opinii uzupełniającej w sposób kompleksowy, przekonujący i konsekwentny odniósł się do wszystkich zarzutów stawianych przez wnioskodawczynię . Wyjaśnił, iż sformułowania , które użył w opinii są synonimami i w związku z powyższym należy uznać, iż określenie „ padaczka kryptogenna” jest tożsame z polskojęzycznym „ padaczka skrytopochodna”. Ponadto podkreślił, iż posiada niezbędną wiedzę z zakresu medycyny, adekwatnej do schorzenia ubezpieczonej, a w trakcie opinii wziął pod posiadane przez ubezpieczoną orzeczenia o stopniu niepełnosprawności..

Odnosząc się do zarzutu ubezpieczonej, iż posiada orzeczenia o stopniu niepełnosprawności wydane w 2011r. i w 2013r. przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności wskazać należy, iż Sąd wziął pod uwagę pogląd wyrażonym.in przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11.02.2005r. (I UK 177/04, OSNP 2005/18/290), iż przy ocenie niezdolności do pracy określonej w art. 12 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie można pomijać stopnia niepełnosprawności ubezpieczonego ustalonego na podstawie art. 3, art. 4 i art. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych. Dał temu wyraz z treści postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego .

W sporządzonej opinii biegły wziął pod uwagę, że ubezpieczona od czerwca 2013r. posiada orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności, co jednak nie przełożyło się na jej całkowitą niezdolność do pracy w świetle przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W tym miejscu wskazać także należy, iż chociaż Sąd bierze pod uwagę orzeczenie o niepełnosprawności strony, to jednak nie ma ono zasadniczego znaczenia dla ustalenia stopnia niezdolności do pracy strony w rozumieniu przywoływanej ustawy .

Niepełnosprawność oznacza nie tylko naruszenie sprawności organizmu, ale również utrudnienie, ograniczenie bądź niemożność wypełniania ról społecznych jako elementu uczestnictwa w życiu społecznym (vide: wyrok SN z 20.08.2003 r. ,II UK 386/02, OSNP 2004/12/213). Nie każda osoba niepełnosprawna jest osobą niezdolną do pracy (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 23.06.2006r., sygn. akt III AUa 1493/05, Pr. Pracy 2006/11/43).

Sąd rozpoznający niniejszą sprawę w całości podziela stanowisko zajęte w wyżej wymienionych wyrokach przez Sąd Najwyższy, jak i Sąd Apelacyjny w Łodzi .

Konkludując, Sąd uznał, iż orzeczenia ustalające stopień niepełnosprawności ubezpieczonej nie mają znaczenia przesądzającego dla niniejszej sprawy a nadto, iż także w tym zakresie miarodajna jest opinia biegłego jako rzetelna, wyczerpująca, sporządzona przez specjalistę z dziedziny medycyny adekwatnej do schorzenia ubezpieczonej.

Opierając się na opiniach biegłego sądowego –neurologa, Sąd stwierdził, iż przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, iż ubezpieczona nie jest całkowicie niezdolna do pracy w tym z powodu chorób, które powstałyby w okresach wymienionych w art.4 ust.1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135 poz. 1268) i nie spełnia przesłanek dla przyznania jej prawa do renty socjalnej.

Zgodnie bowiem z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 r. o rencie socjalnej (Dz. U. Nr 135 poz. 1268) dla otrzymania renty socjalnej konieczne jest łączne spełnienie następujących przesłanek: wystąpienie **całkowitej niezdolności do pracy** z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało przed ukończeniem 18 roku życia, w trakcie nauki w szkole lub szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich albo aspirantury naukowej. Stosownie zaś do treści art.5 tej ustawy, ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje się na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. Nr 162, poz. 1118, ze zm.), zwanej dalej ustawą o emeryturach i rentach z FUS.

Zgodnie z art.12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS niezdolną do pracy w rozumieniu ustawy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy w tzw. normalnych warunkach .

Oznacza to, że możliwość uznania całkowitej niezdolności do pracy jest wykluczona przy zachowaniu choćby ograniczonej zdolności do pracy.

Nie ulegało wątpliwości, iż ubezpieczona jest dotknięta schorzeniami, w tym padaczką,, jednocześnie jednak, jak wynika z opinii biegłego neurologa, schorzenia te nie czynią jej całkowicie niezdolną do zatrudnienia.

Podkreślenia wymaga, iż w opinii sądowej biegły neurolog zwrócił uwagę na fakt, iż mimo występującej u skarżącej padaczki badanie neurologiczne oraz badania dodatkowe nie wykazały organicznego ogniskowego uszkodzenia mózgowia. Ubezpieczona zachowała potencjał potrzebny dla podjęcia pracy zawodowej nie tylko w warunkach pracy chronionej , ale także w ograniczonym czasie pracy , co jest możliwe w przypadku osoby z wyższym wykształceniem .

W związku z powyższym, Sąd uznał, że ubezpieczona nie spełnia warunków do przyznania prawa do renty socjalnej , w związku z czym z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc. w związku z cytowanymi przepisami, orzekł jak w sentencji wyroku, oddalając odwołanie ubezpieczonej jako niezasadne.

SSO Elżbieta Zabrocka